

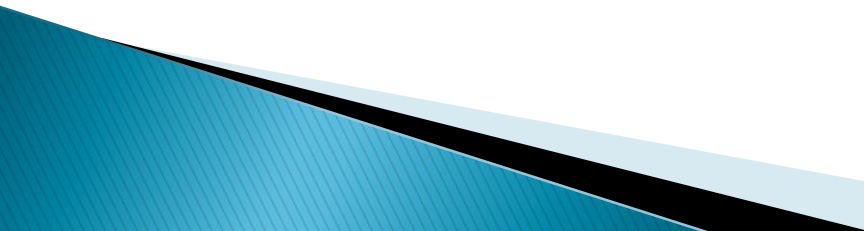
**AKADEMIJA ZA TURIZAM, HOTELIJERSTVO I
ZDRAVSTVENE USLUGE
BEOGRAD
ODSEK: VISOKA TURISTIČKA ŠKOLA**

**X UPRAVLJANJE RIZICIMA U TURISTIČKIM
DESTINACIJAMA**

Beograd, 2020, god

dr GEORGI GENOV

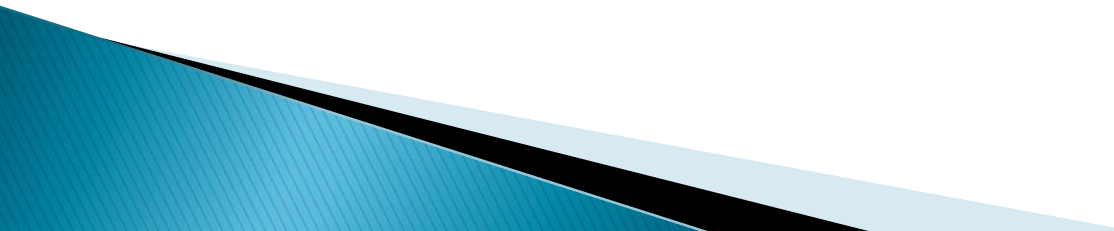
Rizik

- ▶ Rizik je imanentan svakom poslovnom poduhvatu
  - ▶ Rizik predviđa nešto neočekivano, odnosno nepredviđene događaje
  - ▶ Rizik uključuje neizvesnost i verovatnoću da će se dogoditi nešto nepredviđeno i najčešće nepoželjno
  - ▶ Posledica rizika jesu slabi rezultati investiranih sredstava kao i totalni gubitak istih
-

Rizik

- ▶ Uvek je povezan sa nekim gubitkom ili nepovoljnim ishodom
- ▶ Povezan je sa verovatnoćom pojavljivanja budućih događaja

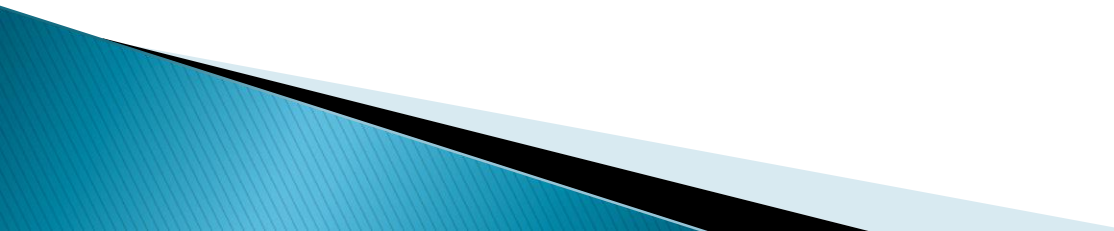
Tipovi Rizika

- ▶ **Izvesnost** – situacija kod koje možemo tačno da odredimo sve potrebne veličine i sva moguća rešenja
  - ▶ **Rizik** – situacija u budućnosti kod koje postoji više alternativnih rešenja sa poznatom verovatnoćom ponavljanja
  - ▶ **Neizvesnost** – situacija kod koje postoji više alternativnih rešenja i mi ne znamo koja će se ostvariti
-

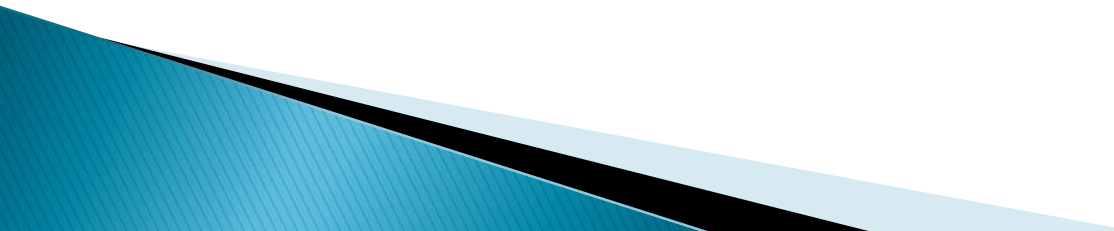
Pristup upravljanju rizikom

- ▶ Upravljanje rizikom obuhvata skup upravljačkih metoda i tehnika koje se koriste da bi se smanjila mogućnost ostvarenja neželjenih i štetnih događaja i posledica i time povećale mogućnosti ostvarenja planiranih rezultata
- ▶ Skup metoda koje omogućavaju minimiziranje gubitka i dovode u sklad smanjenje verovatnoće ostvarenja gubitka, sa troškovima koje zahteva ovo smanjenje

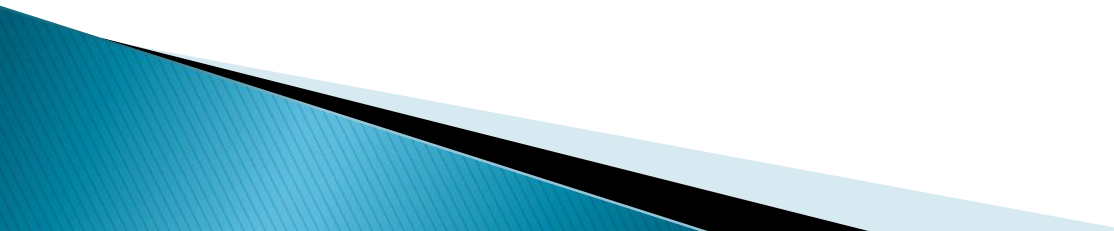
Pristup upravljanju rizikom

- ▶ Upravljanje rizikom se može definisati kao proces:
  - ▶ Identifikacije
  - ▶ Analize uticaja
  - ▶ Planiranja reagovanja na određene faktore rizika
-

Tri ključna faktora rizika

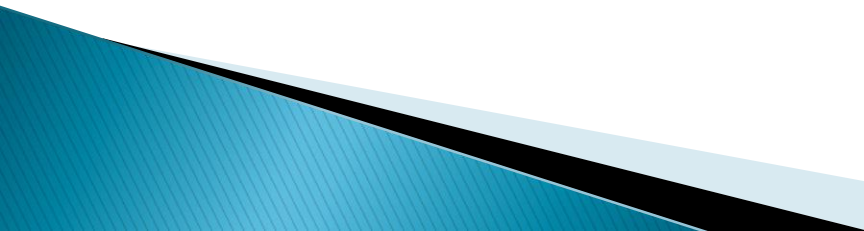
- ▶ Rizični događaj – pojava, aktivnost ili događaj koji mogu da donesu štetan uticaj i nepovoljne i neželjene posledice
  - ▶ Verovatnoća rizika – verovatnoća pojavljivanja rizičnog događaja
  - ▶ Veličina uloga – predstavlja veličinu gubitka koji može da nastane u trenutku ostvarenja rizika
-

Koncept upravljanja rizikom

- ▶ Podprocesi upravljanja rizikom:
    - ▶ Identifikacija rizika
    - ▶ Analiza i procena rizika
    - ▶ Planiranje reakcije (odgovora) na rizik
    - ▶ Kontrola primene reakcije na rizik
-

1. Identifikacija rizika

- ▶ Proces utvrđivanja, klasifikacije i rangiranja rizičnih događaja
  - ▶ **Klasifikacija** se obično vrši prema uzroku nastajanja rizičnih događaja, a ponekad i prema posledicama
  - ▶ **Rangiranje** se najčešće vrši prema mogućnostima da se upravlja reakcijama, odnosno da se pronađu i planiraju reakcije na moguće rizične događaje
-

Identifikacija rizika

- ▶ Podela rizičnih događaja prema tehničko – tehnološkim, tržišnim, finansijskim, zakonskim, ugovornim, kadrovskim faktorima
- ▶ Rizični događaji u vezi sa prirodnim nepogodama, ekologijom, nabavkama i isporukama, tržišnim problemima i konkurencijom, primenjenim tehnološkim rešenjima, kadrovima itd.

Identifikacija rizika

- ▶ Od izuzetne važnosti je unapred odrediti sve rizične događaje po fazama životnog ciklusa razvojne strategije

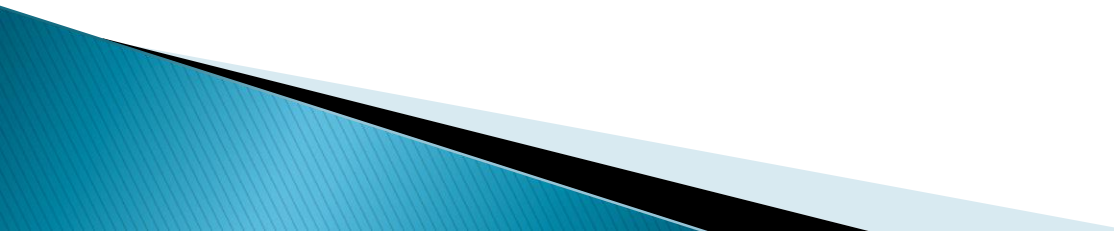
2. Analiza i procena rizika

- ▶ U ovoj fazi se vrši detaljna analiza uticaja pojedinih rizičnih događaja na rezultate razvojne strategije
- ▶ Sprovođenje postupka analize zahteva da se uzmu u obzir i analiziraju svi rizični događaji koji su utvrđeni u fazi identifikacije
- ▶ Rizici se skaliraju od niskorizičnih ka visokorizičnim
- ▶ Ukoliko se izvrši loša analiza rizičnih događaja može se desiti da loši rezultati razvoja ne uzrokuju samo propast strategije već i cele organizacije

Koraci analize rizika

- ▶ Polazni korak je raščlanjivanje ili strukturiranje projekta na manje delove ili aktivnosti
- ▶ Sledeći korak je procena rizika, odnosno određivanje veličine mogućeg uticaja identifikovanih rizika – neophodna analiza kompjuterske simulacije

Metode analize rizika

- ▶ Koriste se u određivanju međuzavisnosti rizičnih događaja
  - ▶ Neke od metoda analiza rizika su: senzitivna analiza, metoda analize verovatnoće, metod stabla odlučivanja, itd.
  - ▶ Sprovođenje analize treba uvek staviti u odnos sa potrebnim vremenom i troškovima
-

3. Planiranje reakcije

- ▶ Predstavlja proces definisanja upravljačkih akcija kojima bi se mogući gubici od rizičnih događaja mogli svesti na najmanju moguću meru
- ▶ Obuhvata nekoliko mogućih strategija:
  - ▶ Ignorisanje rizika
  - ▶ Podnošenje rizika
  - ▶ Smanjivanje rizika
  - ▶ Prebacivanje rizika
  - ▶ Podela rizika

4. Kontrola primene reakcije na rizik

- ▶ Zbog specifičnosti procesa upravljanja rizikom, nije moguće vršiti kontrolu odvijanja rizičnih događaja
- ▶ Vršiti se predhodno planiranje reakcije i odgovora na rizične događaje kako bi se moguće štete svele na minimum
- ▶ U ovoj fazi procesa upravljanja rizikom vrši se kontrola sprovođenja reakcija ili odgovora na rizik kako bi se utvrdilo da su planirani odgovori u predhodnim fazama adekvatni
- ▶ **Uspostavljanje neprekidnog procesa kontrole rizika podrazumeva da treba napraviti kontinuirani sistem identifikacije, procene i razvijanja strategije za reagovanje na moguće rizike**
- ▶ **Kontrola predstavlja praćenje planiranja rizičnih događaja**

Matrica procene rizika

Matrica rizika:

VEROVATNOĆA	SKORO SIGURN A	S	S	V	V	V
	VELIKA	N	S	S	V	V
	SREDNJ A	N	S	S	V	Nezainterosovanost menadžmenta fakulteta, profesora., manjak inicijative studenata, nezainteresovanost preduzeća
	SLABA	N	N	N	S	S
	MALA	N	N	N	N	S
		VEOM A NIZAK	NIZAK	SREDNJI	VISO K	
UTICAJ						